

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA

KLASA: 011-01/15-01/16
URBROJ: 513-07-21-01/15-32
Zagreb, 21. travnja 2015.

ISKAZ O PROCJENI UČINAKA PROPISA

ZA

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UPRAVNIM PRISTOJBAMA

1. PROBLEM

Zakonom o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/2000 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 116/2000, 163/2003, 17/2004, 110/2004, 141/2004, 150/2005, 153/2005, 129/2006, 117/2007, 25/2008, 60/2008, 20/2010, 69/2010, 126/2011, 112/2012, 19/2013, 80/2013, 40/2014, 69/2014, 87/2014 i 94/2014, u daljnjem tekstu: Zakon), čiji je sastavni dio i Tarifa upravnih pristojbi (u daljnjem tekstu: Tarifa), na jedinstven se način uređuje plaćanje upravnih pristojbi za spise i radnje pred tijelima državne uprave, diplomatskim misijama, konzularnim uredima i drugim predstavničkim tijelima Republike Hrvatske u inozemstvu, upravnim i samoupravnim tijelima županije, grada i općine te pravnim osobama koje imaju javne ovlasti.

Zakon, kao i Tarifa, su u primjeni od 1996. godine. S obzirom da po Zakonu, kao i po Tarifi, postupaju različita tijela, do današnjeg dana donijet je cijeli niz izmjena Zakona, kojima su se mijenjale zakonske odredbe te niz Uredbi, kojima se mijenjala Tarifa, iz nadležnosti pojedinih tijela, prema potrebama svakog područja.

Tekst Zakona i Tarife u nekim dijelovima nije se mijenjao od dana donošenja, te je tekst važećeg Zakona i Tarife neusklađen s današnjom pravnom terminologijom uslijed promjena u gospodarskom, društvenom i pravnom okruženju. Navedeno predstavlja nejednakost i nekonzistentnost u postupanju te veću pravnu nesigurnost pristojbenih obveznika.

Jednako tako, u Republici Hrvatskoj se provode projekti koji zahtijevaju prilagođavanje načina plaćanja upravnih pristojbi. Radi se o projektu e-Građani unutar kojeg se uspostavlja i sustav e-Pristojbe. Navedeni sustav, kao središnji informacijsko-tehnološki sustav sustava e-Građani, omogućit će pristojbenim obveznicima plaćanje upravnih pristojbi elektroničkim putem. Ovdje se posebice misli na plaćanje putem POS uređaja na šalteru ili plaćanje e-pristojbe unaprijed. Naime, trenutno se upravne pristojbe u iznosu do 100,00 kuna plaćaju putem državnih biljega, a izravno na propisani račun je moguće uplatiti samo upravne pristojbe u iznosu preko 100,00 kuna ili ako je isto propisano. Posljedice neusklađenja navedenog Zakona onemogućile bi pristojbenim obveznicima mogućnost plaćanja upravnih pristojbi elektroničkim putem, neovisno o iznosu kao i nemogućnost uspostavljanja brže, modernije, jednostavnije komunikacije s javnim sektorom i obavljanja radnji i dobivanje akata u postupcima pred tijelima državne uprave, diplomatskim misijama, konzularnim uredima i drugim predstavničkim tijelima Republike Hrvatske u inozemstvu, upravnim i samoupravnim tijelima županije, grada i općine te pravnim osobama koje imaju javne ovlasti.

U smislu navedenog vrlo bitno je za istaknuti kako Direktiva Europske unije 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu (članak 8.) jasno nalaže obavljanje svih postupaka elektronički i na daljinu. U navedene postupke ulazi i plaćanje upravnih pristojbi u svim iznosima, koje treba biti omogućeno elektronički.

Nadalje, pojedina tijela državne uprave su donijela nove propise kojima su propisani akti za koje Zakonom, odnosno Tarifom nije propisana obveza plaćanja upravnih pristojbi. Navedeno ima za posljedicu nereguliranje plaćanja upravnih pristojbi za navedene spise i radnje pred tijelima državne uprave, što nije u skladu s intencijom Zakona, budući da Zakon propisuje obvezatnost plaćanja upravnih pristojbi za sve spise i radnje pred Zakonom citiranim tijelima, osim ako za iste nije propisano opće ili predmetno oslobođenje.

2. CILJEVI

Cilj je tekst Zakona i Tarife uskladiti s današnjom pravnom terminologijom, važećim zakonskim propisima iz nadležnosti pojedinih tijela koja postupaju po Zakonu i Tarifi, te isti uskladiti s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. godine o uslugama na unutarnjem tržištu.

Sekundarni cilj koji se želi postići je omogućavanje zakonske podloge projektima na razini Republike Hrvatske koji se planiraju u sklopu sustava e-Građani. Konkretno radi se o projektu e-Pristojbe koji će omogućiti pristojbenim obveznicima plaćanje upravnih pristojbi elektroničkim putem neovisno o iznosu pristojbe, što bi domaćim i stranim poduzetnicima u Republici Hrvatskoj omogućilo brže, modernije i jednostavnije obavljanje radnji i dobivanje akata.

Rok ostvarivanja zadanih ciljeva započinje u II. kvartalu 2015. godine.

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1: – NENORMATIVNO RJEŠENJE – NE PODUZIMATI NIŠTA

Zakonom o upravnim pristojbama uređuju se pitanja plaćanja upravnih pristojbi, odnosno tko je osoba pristojbeni obveznik, što predstavlja pristojbenu osnovicu, oslobođenja od plaćanja upravnih pristojbi, ostvarivanje prava na povrat plaćenih ili više plaćenih upravnih pristojbi, način plaćanja upravnih pristojbi te se određuje pripadnost prihoda od upravnih pristojbi.

Tarifom upravnih pristojbi, koja se može podijeliti u dva dijela: Opće pristojbe i Pristojbe iz pojedinih upravnih oblasti, propisuje se visina upravnih pristojbi.

Sukladno važećoj odredbi Zakona o upravnim pristojbama propisano je kako se pristojbe plaćaju u državnim biljezima. Samo iznimno pristojba se može uplatiti na propisani račun ukoliko ista iznosi više od 100,00 kuna ili ukoliko je propisano da se pristojba uplaćuje izravno na propisani račun neovisno o njenom iznosu.

Preporuka Europske komisije je omogućavanje obavljanja svih postupaka i formalnosti vezanih uz pristup i izvođenje uslužne djelatnosti (obuhvaća i plaćanje upravnih pristojbi neovisno o iznosu pristojbe) elektroničkim putem i na daljinu.

Također na razini Republike Hrvatske, u sklopu sustava e-Građani, pokreće se projekt e-Pristojbe. Navedeni projekt obuhvaća tijela koja rješavaju spise i obavljaju radnje, na način da putem sustava e-Građani pružaju elektroničke usluge za koje se plaća pristojba, a plaćanje pristojbe je omogućeno elektroničkim putem, kroz sustav e-Pristojbi.

Pojedina tijela državne uprave iz djelokruga svojih nadležnosti donijela su propise kojima se uvode novi akti za koje u važećem Zakonu o upravnim pristojbama ne postoji obveza plaćanja upravnih pristojbi. Isto tako ukinuto je izdavanje pojedinih akata za koje je trenutno propisana obveza plaćanja upravnih pristojbi posebnim propisom, sve kako slijedi:

- a) posebni propisi kojima su regulirana određena prava pojedinim kategorijama građana, a isto nije usklađeno u obvezi plaćanja upravnih pristojbi,
- b) novi propisi kojima je uvedeno izdavanje određenih akata te isto podrazumijeva plaćanje upravnih pristojbi,
- c) novi akti te preporuke Europske komisije o ukidanju pojedinih neporeznih prihoda koji podrazumijevaju brisanje određenih Tarifa ili njihovo smanjenje, a isto nije usklađeno sa Zakonom o upravnim pristojbama.

3.2. OPCIJA 2: – NENORMATIVNO RJEŠENJE – ALTERNATIVNO RJEŠENJE

Opcija alternativnog rješavanja ove problematike unutar strukovnih organizacija odnosno drugih interesnih udruženja provođenjem kampanja, projekata i sličnih aktivnosti koje bi trebale u konačnici dovesti do gore navedenih ciljeva bez intervencije u zakonodavstvo nije moguća budući da je riječ o usklađivanju Zakona o upravnim pristojbama i Tarife upravnih pristojbi sa propisima iz nadležnosti pojedinih tijela koja postupaju po Zakonu i Tarifi, te usklađenju sa Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu.

3.3. OPCIJA 3.1.: – NORMATIVNO RJEŠENJE

Ovom opcijom predviđa se donošenje novog Zakona o upravnim pristojbama. Tarifa upravnih pristojbi, koja sadrži opće pristojbe i pristojbe iz posebnih područja, kao i njihova visina plaćanja, propisat će se podzakonskim propisom.

Zakonom o upravnim pristojbama propisuje se mogućnost plaćanja upravnih pristojbi elektroničkim putem, neovisno o iznosu pristojbe. Državni biljezi i dalje ostaju kao mogućnost plaćanja upravnih pristojbi, do potpune uspostave elektroničkog načina plaćanja upravnih pristojbi.

Također, Zakonom o upravnim pristojbama propisuje se odredba o mogućnosti plaćanja pristojbi putem sustava e-Pristojbe ako za pojedine slučajeve nije propisano drugačije. Podzakonskim propisom uredit će se način plaćanja pristojbi putem sustava e-Pristojbi.

Potrebno je također propisati:

- oslobođenja od plaćanja upravnih pristojbi:
 - iz područja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za pitanja branitelja,
 - u svezi s humanitarnom pomoći i humanitarnim akcijama te
 - u svezi priznavanja prava samostalnih umjetnika na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko te zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna Republike Hrvatske, financiranjem javnih potreba u kulturi i medijima.

Također, potrebno je sadržajno i terminološko uskladiti cijeli tekst važećeg Zakona i Tarife s pojedinim propisima.

OPCIJA 3.2.: – NORMATIVNO RJEŠENJE

Ova opcija je sadržajno identična opciji 3.1. osim u dijelu kojim se normira način plaćanja upravnih pristojbi. U ovoj opciji se ne mijenja propisani način plaćanja upravnih pristojbi, odnosno pristojbe se plaćaju u državnim biljezima, a samo iznimno se mogu plaćati na propisani račun ukoliko se radi o iznosu većem od 100,00 kuna ili ukoliko je propisano da se pristojba uplaćuje izravno na propisani račun bez obzira na iznos pristojbe.

4. USPOREDBA OPCIJA

OPCIJA 1. – ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje): analizom postojećeg stanja i definiranjem ciljeva, utvrđeno je kako ova opcija predstavlja rješenje koje ima manju vjerojatnost postizanja zadanih ciljeva od ostalih opcija. Neusklađivanje Zakona o upravnim pristojbama s propisima iz nadležnosti pojedinih tijela imalo bi negativne posljedice u smislu nemogućnosti provođenja navedenih propisa te bi se isto negativno odrazilo na poslovanje domaćih i stranih poduzetnika odnosno pristojbenih obveznika u Republici Hrvatskoj.

Ova opcija ima učinak na područje socijalne skrbi i gospodarstvo budući da su Zakonom o upravnim pristojbama propisana opća i predmetna oslobođenja. Opće oslobođenje je propisano za određene fizičke i pravne osobe koje su oslobođene od plaćanja upravnih pristojbi bez obzira o kojem se spisu ili radnji radi. Tako je opće oslobođenje propisano za invalide Domovinskog rata, supružnike i djecu branitelja poginulih, zatočenih i nestalih u Domovinskom ratu, prognanike i izbjeglice te za građane čiji dohodak, uključujući i dohodak supružnika, ne prelazi u tekućoj i prošloj godini iznos neoporezivog dohotka i koji nema značajnije imovine čija ukupna vrijednost ne prelazi 30.000,00 kuna. Predmetna oslobođenja su uvjetovana svrhom i utvrđuju se za određene spise i radnje pred tijelima koja u okviru svog djelokruga i ovlasti vode postupak ili obavljaju upravnu radnju. Nije moguće procijeniti koliko je ukupni broj obveznika koji ostvaruju pravo na oslobođenje od plaćanja upravnih pristojbi temeljem općih i predmetnih oslobođenja.

Ova opcija nema učinka na području zaštite okoliša.

OPCIJA 2. – nenormativno rješenje: analizom postojećeg stanja i definiranjem ciljeva, utvrđeno je kako ova opcija predstavlja rješenje koje ima najmanju vjerojatnost postizanja zadanih ciljeva.

Ova opcija nema učinka na gospodarstvo, područje socijalne skrbi i zaštitu okoliša.

Naime, usklađivanje predmetnog Zakona s odredbama propisa iz nadležnosti pojedinih tijela koja postupaju po Zakonu o upravnim pristojbama i Tarifi upravnih pristojbi te s Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu, ne daje prostora za razmatranje opcije 1. i 2. budući je za provođenje pojedinih propisa nužno usklađenje sa Zakonom o upravnim pristojbama, a i Republika Hrvatska je kao članica Europske unije, obvezna usklađivati i primjenjivati propise Europske unije na svom teritoriju.

OPCIJA 3.1. – normativno rješenje: analizom postojećeg stanja i definiranjem ciljeva, utvrđeno je kako ova opcija predstavlja rješenje koje ima najveću vjerojatnost za postizanje zadanih ciljeva.

Analizom ove opcije utvrđen je pozitivan utjecaj u gospodarstvu, jer će propisivanje mogućnosti plaćanja upravnih pristojbi elektroničkim putem pozitivno utjecati na pristojbene obveznike (i pravne i fizičke osobe) koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao iz tuzemstva kao i inozemstva budući će se uvelike olakšati postupak ishođenja dokumenata za koje postoji obveza plaćanja upravnih pristojbi.

Nije moguće predvidjeti broj obveznika koji bi plaćali upravne pristojbe elektroničkim putem. Usklađenje s postojećom pravnom terminologijom te promjenama u gospodarskom, društvenom i pravnom okruženju omogućit će veću pravnu sigurnost i jednakost u postupanju pristojbenih obveznika.

Ova opcija ima pozitivan učinak na području socijalne skrbi budući se proširuje oslobođenje od plaćanja upravnih pristojbi na područja iz središnjeg tijela državne uprave nadležnog za pitanja branitelja.

Ova opcija nema učinka na području zaštite okoliša.

OPCIJA 3.2. – normativno rješenje: analizom postojećeg stanja i definiranjem ciljeva,

utvrđeno je kako ova opcija predstavlja rješenje koje ima manju vjerojatnost postizanja zadanih ciljeva od opcije 3.1.

Ova opcija sadržajno je identična opciji 3.1., a razlikuje se u dijelu kojim se normira način plaćanja upravnih pristojbi. U ovoj opciji se ne mijenja propisani način plaćanja upravnih pristojbi. Navedeno može imati negativne posljedice za gospodarstvo u Republici Hrvatskoj jer nepropisivanje mogućnosti plaćanja upravnih pristojbi elektroničkim putem i na daljinu dovodi do onemogućavanja pojednostavljenja i digitaliziranja poslovanja domaćih i stranih poduzetnika na području Republike Hrvatske. Također, kao članica Europske unije Republika Hrvatska je obvezna usklađivati nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije.

U ostalom dijelu ova opcija ima identične učinke kao i opcija 3.1.

Opcije	Prednosti/ Koristi	Nedostaci/ Troškovi
Opcija 1: ne poduzimati ništa	<ul style="list-style-type: none"> - ne zahtijeva izmjene Zakona o upravnim pristojbama i Tarife upravnih pristojbi 	<ul style="list-style-type: none"> - neusklađenje s propisima iz nadležnosti pojedinih tijela koja postupaju po Zakonu i Tarifi te neusklađenje s Direktivom o uslugama značajno bi utjecalo na provođenje navedenih propisa i postupanje po odredbama istih
Opcija 2: (nenormativno rješenje)	<ul style="list-style-type: none"> - ne razmatra se obzirom da cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem 	<ul style="list-style-type: none"> - ne razmatra se
Opcija 3.1.: (normativno rješenje)	<ul style="list-style-type: none"> - jedinstveno postupanje u svezi naplate upravnih pristojbi po pojedinim područjima - usklađenje s Direktivom EU o uslugama na unutarnjem tržištu - plaćanje upravnih pristojbi elektroničkim putem što pojednostavljuje i digitalizira poslovanje u Republici Hrvatskoj (sustav e-Pristojbe) - usklađenje sa zakonskim propisima iz nadležnosti pojedinih tijela 	<ul style="list-style-type: none"> - ne očekuje se značajan utjecaj na prihode državnog proračuna
Opcija 3.2.: (normativno rješenje)	<ul style="list-style-type: none"> - koristi su identične kao i u opciji 3.1. osim u dijelu načina plaćanja upravnih 	<ul style="list-style-type: none"> - predmetni Zakon se ne bi uskladio s Direktivom EU o uslugama na unutarnjem tržištu, a Europska komisija je

	pristojbi elektroničkim putem	upozorila na odredbu o plaćanju upravnih pristojbi, odnosno omogućavanje obavljanja svih postupaka elektroničkim putem i na daljinu, što uključuje i plaćanje upravnih pristojbi
--	----------------------------------	--

UPUTA: Ovaj dio Iskaza popunjava se pri ažuriranju Nacrta prijedloga Iskaza, a nakon provedenog savjetovanja i ponovno se ažurira nakon javne rasprave kod izrade Prijedloga Iskaza

5. SAVJETOVANJE

6. PREPORUČENA OPCIJA

7. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

8. PRILOZI